

ECPAT Sveriges finanskoalition

Projekt Indikatorer

En möjlighet att detektera
betalningar för livestreamade
övergrepp mot barn

Innehållsförteckning

Ordlista.....	3
Bakgrund.....	3
Syfte.....	4
Så här har vi gjort.....	4
Rättsfallsanalys.....	5
Testkörningar.....	6
Hanteringen av misstänkta transaktioner.....	6
Indikatorer baserade på rättsfallsanalys.....	7
Typfall gärningsperson.....	7
Ekonomiska indikatorer.....	8
Resultat testkörningar.....	9
Rapportering till Finanspolisen.....	10
Slutsatser.....	10
Lista sammanställda indikatorer.....	11

Ordlista:

BARN: Alla individer under 18 år.

LIVESTREAMADE SEXUELLA ÖVERGREPP MOT BARN:

Sexuella övergrepp mot barn som dokumenteras och livesänds till en förövare på annan plats.

INDIKATOR: Ett mått eller värde som kan användas för att visa på att något är på ett sätt.

TOKENS: En digital valuta.

CSE: Child sexual exploitation.

Bakgrund

SEXUELL EXPLOATERING AV BARN är en utbredd brottslighet som kan sträcka sig över landsgränser. Ett tydligt exempel på det är när barn utsätts för så kallade livestreamade sexuella övergrepp. Begreppet livestreamade sexuella övergrepp kan innefatta flera olika typer av utsatthet. Exempelvis kan det avse situationer när barn förmås av en förövare till att utföra sexuella handlingar på sig själv, samtidigt som det livestreamas till förövaren genom exempelvis en webbkamera.

Det kan även avse situationer när en förövare befinner sig i ett annat land och mot betalning beställer ett övergrepp mot ett barn på en annan plats som sedan livestreamas till förövaren via webbkamera. Barnet befinner sig alltså typiskt sett i ett annat land och utsätts för det fysiska övergreppet av en eller flera personer som befinner sig på samma plats som barnet. Trots distansen till förövaren som tar del av övergreppet via webbkamera är denne typiskt sett högst delaktig under övergreppet och brukar dels instruera hur övergreppet ska gå till, dels föra över mer pengar under övergreppet.

Den sistnämnda typen av livestreamade övergrepp mot barn är en typ av utsatthet som ECPAT – både på nationell nivå och genom internationella samarbeten – arbetat med att förhindra och förebygga under en längre tid. Då brottsligheten innefattar att en förövare betalar en summa pengar för övergreppet innebär det att en transaktion måste ske som därmed även bör vara spårbar.

ECPAT Sveriges finanskoalition (Finanskoalitionen) startades med syftet att gemensamt med aktörer från finanssektorn arbeta för att förhindra att aktörernas tjänster missbrukas för betalningar för sexuella övergrepp mot barn. Finanskoalitionen består idag av 14 banker, Softronic och representanter från Nationella operativa avdelningen inom polismyndigheten (NOA). År 2020 initierades inom ramen för Finanskoalitionen projekt Indikatorer, med målet att gemensamt försvåra och förhindra att betalningar för livestreamade övergrepp mot barn kan ske.

Medlemmar i ECPAT Sveriges finanskoalition

Avanza
Danske Bank
DNB
Forex
Handelsbanken

ICA Banken
Ikano Bank
Klarna Bank
Länsförsäkringar Bank
Marginalen Bank

Nordea
SEB
Skandiabanken
Swedbank
Softronic

Nationella operativa
avdelningen inom
polisen (NOA)

Syfte

PROJEKT INDIKATORER syftar till att identifiera indikatorer och arbetssätt som banker kan använda i sin verksamhet för att detektera betalningar som görs till livestreamade övergrepp mot barn.

Så här har vi gjort

I SAMBAND MED projektets start tillsattes en arbetsgrupp bestående av medlemmar från Finanskoalitionen och representanter från ECPAT. Initialt stötte projektet på hinder i form av banksekretessens påverkan på möjligheten för banker att rapportera transaktioner som misstänks härröra från köp av livestreamade övergrepp mot barn. Frågan föranledde att projektet under en period blev vilande. År 2023 intensifierades arbetet med projektet igen, tillsammans med en ny arbetsgrupp. Den nya arbetsgruppen bestod av representanter från ECPAT, en bank, Softronic och Finanspolisen.

Rättsfallsanalys

UNDER BÖRJAN AV ÅR 2023 genomförde ECPAT rättsfallsanalyser i syfte att identifiera indikatorer som kunde vara relevanta för att detektera betalningar för livestreamade sexuella övergrepp mot barn. Rättsfallsanalysen gjordes baserat på ett urval av rättsfall utifrån förutbestämda kriterier. Kriterierna var att gärningspersonen skulle vara misstänkt för brott som involverade köp av livestreamade övergrepp mot barn samt att det i domen eller av förundersökningen skulle framgå information om betalningsmetod och betalningssumma. Av intresse var även vissa domar som rörde angränsande brottslighet, såsom framställningar av övergreppsmaterial, köp av övergreppsmaterial och spridning av övergreppsmaterial.

Totalt analyserades följande 11 domar från svenska domstolar:

1. Hovrätten för Nedre Norrland 2018-05-22 B 284–18 (Östersunds TR B 1116–17)
2. Hovrätten för Västra Sverige 2019-02-22 B 1082–19 (Halmstads TR B 665–18)
3. Hovrätten över Skåne & Blekinge 2013-04-12 B 213–13 (Hässelholms TR B 610–12)
4. Kristianstads TR 2011-12-27 B 276–11
5. Malmö TR 2021-04-28 B 6250–20
6. Svea hovrätt 2022-04-06 B 1095–22 (Norrtälje TR B 495–21)
7. Skaraborgs TR 2022-09-29 B 1206–21
8. Svea hovrätt 2018-04-16 B 11734–17 (Uppsala TR B 3216–16)
9. Svea hovrätt 2019-10-22 B 8435–19 (Sthlm TR B 11206–18)
10. Uppsala TR 2015-02-19 B 1189–14
11. Södertörns TR 2023-03-28 B 401–22

Av dessa 11 domar var det 9 som var av större relevans utifrån syftet med analysen.

Utifrån ovan rättsfall kunde indikatorer såsom typfall av gärningsperson, betalningsmetod och betalningssumma identifieras.

Testkörningar

EFTER ATT RÄTTSFALLSANALYSEN var fastställd utgjorde indikatorerna grunden för den dataanalys som genomfördes av Softronic som ett nästa steg i projektet. Analysen gjordes på anonymiserade transaktionsdata från en bank. Viss kundinformation så som ålder och kön beaktades också i analysen.

Inledningsvis gjordes dataanalysen manuellt för att undersöka om kombinationer av indikatorerna kunde generera ett utfall av kunder som bedömdes som intressanta för vidare utredning. Tidigt i analysfasen kunde det konstateras att träffbilden var god och att förutsättningarna fanns för en automatiserad modell.

I det uppföljande steget breddades analysen för att undersöka om det gick att identifiera fler

intressanta kunder. Träffbilden blev naturligt sämre vid en bredare analys, men ändå inom en acceptabel nivå. I dialog med deltagande bank i arbetsgruppen kunde vissa av indikatorerna antingen utökas eller förfinas så att analysen blev mer träffsäker

De träffar som dataanalysen resulterade i kommunicerades med deltagande bank i tre omgångar. Information om varför just dessa kunder fastnat i körningarna har utelämnats vid överlämnandet för att inte påverka bankens utredning. Banken har därefter utrett kundernas transaktioner enligt sedvanlig rutin, med extra fokus på att identifiera transaktioner eller mönster som skulle kunna kopplas till sexuellt utnyttjande av barn.

Hanteringen av misstänkta transaktioner

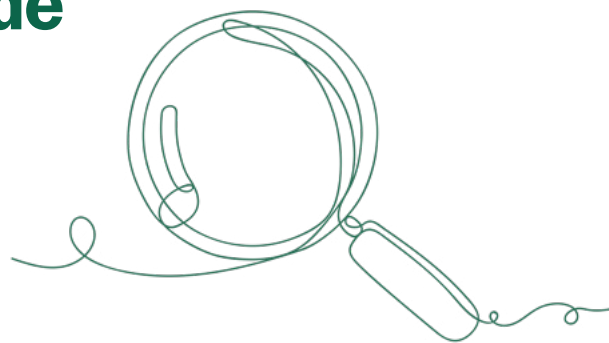
EN FRÅGA SOM ARBETSGRUPPEN hade att ta ställning till, utöver att identifiera ett arbetssätt för att detektera transaktioner, var hur rapporteringen av denna typ av transaktioner skulle göras till Finanspolisen. Frågeställningen föranleddes av att den brottskategori som betalningar med koppling till sexuell exploatering av barn utgör, typiskt sett avviker i någon mån från den typ av transaktioner som normalt rapporteras.

Finanspolisen har i uppdrag att främst utreda transaktioner som härrör till terrorfinansiering och penningtvätt. Den sistnämnda kategorin kan dock aktualiseras även vid betalningar med koppling till sexuell exploatering av barn. Arbetsgruppen diskuterade därför möjliga sätt att märka upp dessa transaktioner i samband med att rapportering till Finanspolisen skedde.

Indikatorer baserade på rättsfallsanalys

EN FÖRUTSÄTTNING för att kunna detektera betalningar som går till livestreamade övergrepp mot barn är att veta vad som kännetecknar dem. Genom den rättsfallsanalys som genomfördes av ECPAT kunde indikatorer för typfallet av gärningsperson, storlek på summa och betalningsmetod som använts identifieras.

Typfall gärningsperson

TYPFALLET AV GÄRNINGSPERSON som beställer och betalar för livestreamade övergrepp mot barn enligt rättsfallsanalysen är en man mellan 37 och 50 år. Gärningspersonen befinner sig typiskt sett i Sverige och beställer ett livestreamat övergrepp som äger rum i Filippinerna.

Ekonomiska indikatorer

I RÄTTSFALLEN FÖREKOM främst två olika typer av betalningsmetoder:

1. Tokens via hemsidor
2. Betalningar via olika betalningsförmedlare

Den mest frekvent förekommande betalningsmetoden var köp av tokens på olika hemsidor. Tokens fungerar som en digital valuta kopplad till en specifik plattform. De kan användas för att göra köp på plattformen eller som exempelvis dricks under ett livestreamat övergrepp. I de fall där tokens förekom framgick det inte direkt av transaktionen som sådan, utan av annan bevisning i målet. I de fall där tokens användes gjorde gärningspersonen antingen betalningarna via banköverföringar från sin svenska bank eller via sitt betalkort.

Överföringar via Western Union, Paypal, och WorldRemit var den näst vanligaste betalningsmetoden efter köp av tokens. Dessa överföringar gjordes vanligen till någon på Filippinerna. Den minst frekvent förekommande betalningsmetoden var användandet av betalningsförmedlare som XOOM och Remitly. I fall där dessa betalningsmetoder förekom gjordes överföringarna främst via gärningspersonens betalkort.

Vilken summa som gärningspersonen typiskt sett betalade för ett livestreamat övergrepp varierade en del i rättsfallen. Det gick dock att konstatera att högre belopp än 400 kr var mindre vanligt, även om det förekom ett fåtal transaktioner på runt 1 000 kr i vissa av rättsfallen. Vid köp av tokens var det vanligt att gärningspersonen köpte flera samtidigt. En token kostade typiskt sett runt 1 kr st.

Sammantaget baserat på rättsfallsanalysen brukar ett livestreamat övergrepp kosta någonstans mellan 90 och 300 kr.

Sammanställning ekonomiska indikatorer:

Betalningsmetoder

TOKENS

- Direktöverföring från bank eller via betalkort

ÖVERFÖRINGAR VIA BETALKORT TILL:

- Western Union
- WorldRemit
- Paypal
- XOOM
- Remitly
- Oftast till en person på Filippinerna

Summor

KÖP AV TOKENS – OFTAST 1 KR/ST.

- Betalning i klumpsumma
t.ex. 200-400 kr flera gånger i veckan

BELOPP PER LIVESTREAMAT ÖVERGREPP

- Mellan 90 och 300 kr

Resultat testkörningar

DE TESTKÖRNINGAR som genomfördes med indikatorerna från rättsfallsanalysen som grund resulterade i att ett antal träffar på kunder som var av intresse kunde rapporteras vidare till deltagande bank. Om och när en misstanke om sexuellt utnyttjande av barn uppstod, rapporterades dessa kunder och transaktioner till Finanspolisen.

I de fall kunden inte rapporterades till Finanspolisen med misstanke om sexuellt utnyttjande av barn var det för att kunden i fråga hade en naturlig förklaring till sina transaktioner, till exempel semesterresor, dubbla medborgarskap eller utlandsstudier.

Av de kunder som rapporterades till Finanspolisen med misstanke om sexuellt utnyttjande av barn kunde följande indikatorer uppmärksammas kopplat till individerna själva:

- Män
- Födda på 1950-, 1960- och 1970-tal
- Genomför transaktioner utomlands, främst genom utländska appar, parallellt med transaktioner i Sverige
- Lämnar uteblivet svar vid utskickad transaktionsförfrågan

Därtill har ytterligare gemensamma indikatorer uppmärksamats kopplat till kortköp och överföringar som genomförts till mottagare som WorldRemit, Western Union, Tiktok, Wise, Grab, Food Panda, Paypal, Remitly och Onlyfans. Generellt så har de rapporterade kunderna genomfört en kombination av transaktioner till flera av de mottagare som nämns ovan, vilket exempelvis kan vara en kombination av kortköp till Tiktok, WorldRemit och Grab. Antalet transaktioner per mottagare kan variera stort, allt från 10 st. till 600+ st. under en ettårsperiod. Kortköpen görs i flera fall sena kvällar, nattetid eller tidiga morgnar, vilket kan vara en indikation på att mottagaren befinner sig i en annan tidszon. Beloppen varierar från någon enstaka krona till 5 000 kronor och uppåt. Landmässigt är Filippinerna mest förekommande när det kommer till kortköp via Grab och Food Panda. Banken har i övrigt inte kunnat identifiera vilka länder som kortköp till WorldRemit, Wise och Western Union gått till.

Rapportering till Finanspolisen

I SYFTE ATT FÅ en enhetlig inrapportering till Finanspolisen för den brottskategori som transaktioner med misstänkt koppling till sexuell exploatering av barn faller inom, kom arbetsgruppen fram till att banker ska märka upp denna typ av rapporter med rubrik **”misstänkt CSE” (Child Sexual Exploitation)**.

Märkningen möjliggör för Finanspolisen att fånga upp den här typen av inrapportering på ett enklare sätt. Tillvägagångssättet tillämpades på de rapporteringar som gjordes under projektets gång och visade sig vara framgångsrikt.

Slutsatser

ARBETSGRUPPENS BREDD med representation från olika sektorer har inneburit en avgörande kunskapsdelning som har fört projektet framåt. Det har bidragit till möjligheten att kunna ha dialoger över sektorsgränser, vilket har resulterat i ett enhetligt sätt att rapportera in transaktioner som misstänks härröra från sexuell exploatering av barn till Finanspolisen. Det innebär ett steg i rätt riktning för att polis ska få kännedom om denna typ av brottslighet och därmed också kunna utreda den.

Ytterligare en framgångsfaktor i projektet var att faktiskt tillämpbara indikatorer för transaktioner som rör livestreamade övergrepp mot barn kunde identifieras. Genom att indikatorerna från rättsfallsanalysen omsattes i praktiken via

testkörningarna kunde de ytterligare förfinas. Resultatet av testkörningarna bidrog även till att bekräfta indikatorerna som relevanta, eftersom det via indikatorerna gick att upptäcka transaktioner där det fanns anledning att ha misstanke om sexuell exploatering av barn.

Resultatet av projekt Indikatorer visar på att alla förutsättningar finns för att både upptäcka och försvåra transaktioner med koppling till sexuell exploatering av barn. Projektet belyser också den viktiga roll finanssektorn faktiskt har i det förebyggande arbetet för att kunna förhindra sexuell exploatering av barn. Det krävs därför att aktörer inom finanssektorn också tar sitt ansvar och agerar.

Lista sammanställda indikatorer:

GÄRNINGSPERSON:

- Man
- Födda på 1950-, 1960-, 1970-, eller 1980-talet

TRANSAKTIONSMÖNSTER:

- Transaktioner till utlandet (oftast till Filippinerna)
- Transaktioner via utländska appar
- Transaktioner till:
 - Western Union
 - WorldRemit
 - Paypal
 - XOOM
 - Remitly
 - Tiktok
 - Wise
 - Grab
 - Food Panda
 - Onlyfans
- 10-600+ transaktioner per år per mottagare ovan
- Tokens – Direktöverföring från bank eller via betalkort
- Transaktioner sena kvällar, nattetid eller tidiga morgnar
- Uteblivet svar vid utskickad transaktionsförfrågan

SUMMA:

- Tokens – 1 kr/st
- Ett livestreamat sexuellt övergrepp mot barn – 90-300 kr
- Enstaka transaktioner på 1 kr till 5 000 kr och uppåt

ECPAT Sveriges finanskoalition

@ECPATSverige

+46 (0)8 598 920 00
info@ecpat.se

www.ecpat.se
www.ecpat.se/hotline
www.dittecpat.se

Swisha din gåva till
90 34 34 9
Bankgiro: 903-4349

